

Monahia Siluana Vlad

Meșteșugul bucuriei

Vol. II

Ediția a II-a

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
2020

CUPRINS

Cuvânt către cititor	7
Bucurie, iertare, dragoste	9
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	24
Eros și agape – două moduri de a iubi.....	35
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	44
Ajutorarea aproapelui, între filantropia creștină și datoria socială.....	95
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	112
Ușile bucuriei	157
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	180
Necazul, călăuză pe Cale.....	215
Ce este credința?	242
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	253

CUVÂNT CĂTRE CITITOR

Oferind dragostei și bunăvoinii dumneavoastră acest al doilea volum al „Meșteșugului bucuriei”, mă simt îndatorată să mulțumesc tuturor celor care au contribuit la apariția lui.

Mai întâi, Înaltpreasfințitului Mitropolit Teofan, pentru arhierasca binecuvântare și părinteasca îndrumare, sub care, cu mila lui Dumnezeu, îmi desfășor întreaga mea ascultare monahală.

În aceeași măsură, mulțumesc celor care m-au invitat la conferințele duhovnicești transcrise aici, ca și celor care sunt împreună autori cu mine, prin rugăciunile, așteptările și întrebările lor.

Mulțumesc, de asemenea, măicuțelor ostenitoare ale Mănăstirii *Sfântul Siluan Athonitul*, din Iași, pentru transcrierea conferințelor și corectarea textului.

Adun, acum, toate aceste stângace mulțumiri într-o rugăciune de recunoștință adusă lui Dumnezeu, pentru toată mila și binecuvântarea revărsate asupra noastră și, mai ales, pentru îndrăzneala pe care mi-o dă pentru a mărturisi, vorbi și scrie despre bucuria pe care a dăruit-o lumii prin Crucea Sa. Bucuria, ne mărturisește Domnul, Îi aparține întru totul Stăpânului și o dăruiește celor care Îi aud glasul și Îl urmează, ca slugi bune și ascultătoare, dorind să intre în această bucurie. Așadar, dacă bucuria este darul lui Dumnezeu și nu o răsplătă pentru vrednicia slugii, ce loc ar mai avea în economia ei meșteșugul omenesc? Meditând la pilda talanților, vedem cum Stăpânul răsplătește slugile bune și credincioase

peste puținul încredințat, cu făgăduința unor „multe” peste care le va pune în viitor. *Acum*, li se oferă intrarea în Bucuria Sa. Aici se întemeiază gândul și strădania mea de a meșteșugi bucuria, de a lucra sub inspirație de sus cu timpul oprit într-un acum în care tot ce am făcut în trecut își are plata în viitor. În această răscruce se cere ființei mele, ancorată în prezent, știința de a fi fără a depinde de a avea. Dacă surprind această puțință de a mă încredința lui Dumnezeu până la a nu mai avea nimic al meu, voi fi gata să mă lepăd de mine, cel ce eram până acum, și să trăiesc într-o totală atârnare de făgăduințele și prezența Lui și voi gusta Bucuria despre care mi-a vorbit. Meșteșugul bucuriei este învățarea unui mod de a fi și curajul de a trăi viața de zi cu zi, oricare ar fi evenimentele ei, în această atârnare de Dumnezeu și de făgăduințele Lui.

Acum, Dumnezeu nu mai este pentru mine sluga nevoilor și dorințelor mele, mici și mărunțele, ci Domnul și Stăpânul Bucuriei. Acum pot fi în bucuria Lui și când plâng, și când sunt bolnav, și când mi-am pierdut portmoneul sau locul de muncă, și când am fost părăsit... Durerile acestor pierderi devin acum tot atâtea „prescuri” pe care Domnul le transformă în bucurie. Iar bucuriile cele pământești, pe care le trăim, devin tot atâtea îndemnuri de a nu ne opri pe Cale până nu vom dobândi bucuria pe care nimeni și nimic nu o poate lua de la noi.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Monahia Siluana Vlad

BUCURIE, IERTARE, DRAGOSTE

Vă mărturisesc că am emoții și cea mai bună metodă pe care o cunosc pentru a face față unei asemenea situații este să-ți mărturisești emoțiile. Asta fac acum!

Când mi s-a cerut să aleg o temă pentru această conferință, am propus să alegem una din acestea trei: *bucuria, iertarea sau dragostea*. Văd însă că le-ați „ales” pe toate trei, așa încât nădăjduiesc să am ce vă spune și să aveți ce mă întreba. M-am gândit la *bucurie* pentru că mai mult de prima jumătate a vieții mele nu l-am cunoscut pe Domnul și, ca urmare, n-am cunoscut bucuria. M-am născut în comunism, când mi s-a explicat că nu există Dumnezeu și eu am crezut cu multă râvnă că nu există, și am fost lipsită de bucurie. Încolo, aveam de toate: aveam succes, aveam ceea ce poate să facă rost omul pe pământ, numai bucurie nu aveam. Mai mult decât atât, de câte ori vedeam ceva frumos, și mulțumesc Domnului Care mi-a dăruit atâtea flori și atâtea frumusețe, plângeam. Plângeam de durere că frumusețea e atât de „degeaba”, că florile sunt ca să se veștejească și oamenii ca să îmbătrânească și să moară. Pe vremea aceea mi se părea că e urât să fii bătrân și că e cumplit să mori! Acum, vă mărturisesc din puțina mea experiență că e minunat să fii și bătrân și că moartea e altceva decât ni se pare nouă. Da, e minunat să fii, și e minunat să fii și bătrân. Așadar, n-am cunoscut bucuria după care tânjeam, dar am cunoscut din plin durerea și, până la urmă, durerea m-a condus la bucurie.

Toată copilăria și adolescența am urât suferința sufletească. Apoi, în tinerețe, m-am străduit să mă împrietenesc cu ea și, până când n-am primit-o ca dascăl, n-am ajuns la bucurie. Suferința m-a învățat că zbaterea mea de a înțelege totul era principala ei cauză. În clipa în care am renunțat să mai înțeleg, adică să mai doresc să stăpânesc lumea și realitatea prin mintea mea, prin înțelegerea mea, am zis: „Doamne, dacă ești, deja pricepusem că este, nu mai vreau să înțeleg nimic, vreau să Te cunosc și să Te iubesc!”. Și, în momentul acela, Dumnezeu a trimis în calea mea un om de-al Lui. Așadar, nu e nevoie să alergați după Părinți, nu alergați după oamenii lui Dumnezeu, ci doar după Dumnezeu, și Dumnezeu vi-i trimite în chiar calea dumneavoastră. Atunci I-am făgăduit lui Dumnezeu că voi face o probă de doi ani și, dacă în doi ani nu-mi oferă ce nu pot să fac rost singură, voi căuta iarăși mai departe. Și I-am cerut ce nu reușisem să află în atâta amar de căutare: bucurie care să nu depindă de nimic exterior, iubire pentru cei ce mă urau sau îmi făceau rău (adică iubire de vrăjmași, cum am aflat mai târziu că spune cuvântul duhovnicesc) și să iert ce nu pot ierta. Erau lucruri pe care eu nu puteam să le fac, în rest mă descurcam cu toate. Și a fost o luptă frumoasă: Îi arătam cu degetul niște oameni și-I spuneam: „Tu poți să mă faci să-l iubesc pe ăsta...?” Și El putea! Și puterea Lui mă uluia, că nu era deloc ușor ce-I ceream. Îmi amintesc de un colonel de securitate, greu tare de iubit, că nu se purta prea frumos și se dădea cam „fioros” cu mine, dar Domnul mi-a arătat chipul Său acolo, dincolo de masca lui fioroasă. Adică a făcut minuni și atunci eu am putut să împlinesc ce-mi cerea Domnul, ca eu să cresc în bucurie. Când am trăit cu adevărat bucuria, am vrut să mă retrag undeva într-o mănăstire, undeva într-un loc unde să trăiesc numai eu cu bucuria mea și am început să mă „exersez” retrăgându-mă

tot mai mult în garsoniera mea. Dar, în momentul în care închideam ușa, bucuria pleca de la mine. Și asta s-a tot repetat, până când am înțeles că trebuie să cunosc și să ascult de voia lui Dumnezeu. Am înțeles că mulți dintre cei care au întâlnit bucuria, care trăiesc bucuria, sunt datori s-o mărturisească celor pe care îi trimite Dumnezeu în calea lor sau în calea cărora îi trimite Dumnezeu. Și așa a rânduit Dumnezeu ca eu să pot mărturisi această bucurie, mai ales tinerilor și copiilor. Pe atunci eram într-un fel în care-și putea îngădui regimul să mă rabde, eram în învățământ și erau în jurul meu foarte mulți tineri care nu știau să se bucure. Și am început să învăț împreună cu ei să aflăm și să păstrăm bucuria. Mai ales după '90, când a venit libertatea, am învățat să ne bucurăm în Biserică. Cei pe care îi numea Înaltpreasfințitul Andrei „fiii mei duhovnicești” sunt tinerii de atunci, sunt un fel de fii ai bucuriei, copii care m-au învățat pe mine să mă bucur de Domnul alături de ei și care au învățat să se bucure împreună cu mine de Domnul, în vremea aceea.

Consider că astăzi avem tot ce ne trebuie ca să ne mântuim, că este o vreme minunată pentru mântuire, deși viața pământească a devenit din ce în ce mai grea și ispitele mai mari și nemaîntâlnite până acum. Mă uit la tinerii care sunt acum în licee și mi se strânge inima de grijă și cred că dumneavoastră, părinții și bunicii, dacă sunteți aici, aveți inima și mai strânsă. Dar ce mă ține în nădejde făcând ca bucuria să nu mi se stingă este făgăduința Domnului că va fi cu noi până la sfârșitul lumii. Și, atunci când mi se pare că nu se mai vede nimic, întreb: „Doamne, cum ești Tu cu noi acum?”. Și El zice: „Stai să vezi!” și-mi arată cum și unde este El cu noi. Numai că nu este în direcția în care îmi îndrept eu privirea de obicei... Iată, astăzi avem biserici multe, se ridică multe, tot mai mulți oameni vin la Biserică, tot mai mulți oameni

se bucură de prezența și de slujirea lui Dumnezeu față de om, că Dumnezeu ne slujește, Sărăcuțul, în toate felurile, de dimineața până seara și de seara până dimineața, însă tot mai puțini oameni au bucurie! Și mă întreb: De ce? De ce, când povestea noastră, a creștinilor, a început cu Vestea cea Bună, cu bucuria cea mare, bucurie pe care Domnul a lăsat-o aici când S-a înălțat de-a dreapta Tatălui? Știți că atunci când Domnul S-a înălțat la cer, spune Sfântul Evanghelist Luca, s-au întors ucenicii în Ierusalim cu bucurie mare, bucuria mare pe care Domnul o anunțase când a trimis, prin îngeri, vestea că S-a născut. N-a luat-o cu El la cer, a lăsat-o cu noi aici, pe pământ, și era lucrătoare chiar și în perioada aceea când încă nu venise Mângâietorul, când încă nu fusese trimis Duhul Sfânt. Și mă întreb: De ce? De ce nu cunoaștem bucuria? Și ani la rând am pus întrebarea asta, până când, într-o bună zi, pe când mă jucam cu niște copii, Domnul mi-a răspuns. Numesc „joc” unele dintre activitățile pe care le facem noi la Craiova și pe care le făceam și la București, mai ales atunci, cu copiii străzii. În „jocul acela” citeam împreună cu un grup de copii Pilda Talanților, încercând să vedem ce legătură mai poate avea cuvântul Mântuitorului cu noi, aici și acum, cu viața noastră. Și, citind, deodată am „văzut” de ce nu ne bucurăm. Nu ne bucurăm pentru că nu ducem rodul lucrării talanților noștri lui Dumnezeu. Noi vrem să avem bucurie din cele câștigate de pe urma talanților pe care i-am primit, dar bucurie nu avem și nici nu putem avea. Acolo, în parabolă, Stăpânul îi spune slugii celei bune – și eu Îi mulțumesc lui Dumnezeu că mă număr printre slugile Sale, e cea mai mare bucurie: „Bine, slugă bună. Peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune. Acum *intră* în bucuria Stăpânului tău”. Iată calea! Nu *a avea*, ci *a intra*! Setea noastră de *a avea mult*, de *a stăpâni* mult, e de la Dumnezeu,

pentru că El ne-a făcut stăpânii lumii. Dar nu putem intra în acea stăpânire până nu învățăm să fim credincioși peste puținul pe care ni l-a încredințat. Ne-a dat un trup, ne-a dat câteva dorințe, ne-a dat câteva nevoi, ne-a dat o familie, ne-a dat o școală, un mediu în care trăim, în care adormim și în care ne trezim, acesta este puținul pe care l-am primit și acesta este locul în care eu trebuie să fiu credincioasă peste puținul meu și, în fiecare seară, după ce mi-am încheiat lucrarea mea, să mă duc și să-I spun: „Doamne, astăzi am făcut asta și asta. Eu astăzi am vorbit (am vorbit de mă doare în gât), am vorbit de dimineața și până acum, am vorbit mult, mult, și numai Tu știi dacă am vorbit cu folos sau fără folos, dacă cineva s-a supărat sau s-a mângâiat, Tu știi, eu astea Ți le predau Ție. Îți încredințez Ție tot, tot ce am făcut astăzi și Ție Îți mulțumesc pentru toate!”. Atunci, Domnul zice: „Bine, acum intră în bucuria Stăpânului tău!”.

Vedeți, oamenii aleargă să aibă o mașină, o casă și multe altele. Și bine fac. E bine să ai o mașină, e bine să ai o casă... Este bine să ai o casă frumoasă, dar poți să ai și un bordei, poți să ai și un acoperiș improvizat... Dacă acolo unde te retragi la sfârșitul zilei poți să-I mulțumești lui Dumnezeu, să-I predai ce ai făcut în ziua respectivă și să-I mulțumești, acolo vei descoperi bucuria. Încercați să faceți asta! Spuneți, de exemplu: „Doamne, Îți mulțumesc că mi-am luat covorul pe care mi-l doream!”. Și truda pe care am depus-o ca să-mi procur covorul va fi credințioșia mea față de datoria pe care o am de a locui frumos, de a trăi frumos, de a da slavă într-un loc frumos, pentru că pot să fac asta. Și atunci veți vedea că, în fiecare dimineață, când o să lipiți tălpile de covor veți simți că truda dumneavoastră, binecuvântată de Dumnezeu, vă mângâie tălpile. Nu-l veți mai uita și nu veți mai bodogași, când trebuie să-l dați cu aspiratorul sau să-l scoateți la bătut,

că nu vă ajută soțul. Dar dumneavoastră, soților, să vă ajutați soțiile să bată covoarele, că asta aduce multă bucurie în casă! Așa că, acesta este, după mine și după experiența mea și a celor cu care suntem împreună în multe zile, acesta este secretul bucuriei: *să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru cele pe care le-am făcut în ziua respectivă, să-I predăm Lui toate și să așteptăm ca multul pe care îl dorim să ni-l dăruiască El, atunci când și cum va crede de cuviință. Până atunci să-I mulțumim!*

Vin oameni cu necazuri mari la noi, la *Centrul de Formare și Consiliere*, cum numim noi căsuța slujirii noastre misionare. Vine cineva și spune: „Eu așa nu mai pot!”. Și atunci îl rog, sau o rog, să-mi facă o listă cu ce motive are să-I mulțumească lui Dumnezeu și una cu ce motive are să fie „supărat” sau „supărată” pe Dumnezeu și, ca urmare, nefericit sau nefericită. Atunci, să vedeți minune, majoritatea descoperă că lista motivelor pentru care putem să-I dăm din toată inima slavă lui Dumnezeu este mult mai lungă, mult mai bogată, decât lista cu nemulțumirile și neputințele. Și atunci, mă gândesc: cine și cu ce putere ne alungă pe noi de la bucurie? Cred că-l putem descoperi cu ușurință: este „responsabilul” cu îngrijorarea, cu grijile; el e cel ce ne alungă de la bucurie! Iată de ce suntem chemați în Sfânta Liturghie „grija lumească să o lepădăm”. Nu ca să devenim nesimțitori și iresponsabili, ci pentru că, numai lepădând orice grijă acolo, la picioarele Domnului, la picioarele Crucii, dobândim puterea ca, ieșind „cu pace” de acolo, să lucrăm pentru a intra în bucuria care „a venit prin Cruce”, și putem să ne bucurăm de crucea pe care ne-o dă Dumnezeu în fiecare zi.

Vom descoperi apoi că bucuria se ascunde în lucrurile mici: într-un fir de iarbă, într-o floare... Într-o floare Dumnezeu îți dă întâlnire și zice: „Știi, pentru tine am făcut-o așa de frumoasă!”. Dacă nu vedem florile, nu le vedem frumusețea,

nu-L vedem pe Dumnezeu! N-avem cum să-L vedem pe Dumnezeu dacă nu-L vedem în fapăturile Lui care sunt atât de minunate! Și nici pe noi nu ne putem vedea dacă nu ne descoperim că suntem făpturi minunate. Este un psalm care mi-e drag mie din multe puncte de vedere, *Psalmul 138*, în care zice Psalmistul: „Mulțumesc că sunt o făptură atât de minunată”! Și mai e acolo un locșor în care aflăm că atunci când vrem să fugim de Dumnezeu, descoperim că n-avem unde pentru că El este pretutindeni! Ce te faci atunci? Iată ce am învățat eu de la o tânără care, într-unul din seminariile noastre: având ca „temă” să citească psalmul și să spună ce simte, a zis că, citind „unde mă voi ascunde de la fața Ta?”, a simțit că nu se poate ascunde decât în brațele Lui. Unde te poți ascunde de fața cuiva mai bine decât în brațele lui? Acolo ești ascuns și nu-i mai vezi fața muștrătoare. Și, dacă orice muștrare se topește atunci când te arunci în brațele iubitoare ale mamei sau ale tatălui, ce poate să fie când te arunci cu nădejde în brațele lui Dumnezeu?!

Aceasta este bucuria pe care o cunosc și așa putem ajunge la ea pe calea pe care am experimentat-o eu. Să dea Bunul Dumnezeu să vă fie de folos!

Acum, doriți să vorbim despre *iertare* și *dragoste*. Ce să vă spun eu despre dragoste? Pot și vreau să vă spun doar că eu am descoperit că nu știu să iubesc, că nu pot să iubesc, că mi se pare că iubesc, și, când am spus părintelui meu duhovnic această mare descoperire, a zâmbit cu multă dragoste și mi-a spus: „În sfârșit, ai ajuns și tu la credința în Dumnezeu!”. Aceasta a fost chiar mărturisirea mea de credință: „Doamne, eu nu știu să iubesc, eu nu pot să iubesc, iubește Tu în mine, vino Tu și iubește!”. Apoi, cum vă puteți ușor închipui, am „făcut minuni mari” și, într-un an, am ajuns la iubirea de vrăjmași! Sună frumos și toți ne dorim asta! Dar părintele